

RAN-1901000401040002
M. A. Part - I - Examination March - 2026
Sanskrit, Paper 4 (B) Vedantashastra
(1) ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्यम् – स्मृतिपाद (2) आत्मबोध (3) गौडपादकारिका
[Total Marks: 100

सूचना : / Instructions (1) उपरोक्त दशविव विगतो उत्तरवली पर अवश्य लभवी. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
--	---

प्र. 1.	ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે પાંચ)	20
Q. 1.	Write answer in short. (any Five)	20
	1. સૂત્ર - ભાષ્ય - અધિકરણ । સમજાવો.
1. Explain of સૂત્ર - ભાષ્ય - અધિકરણ ।
2. પ્રધાનમલ્લનિર્ભરણન્યાય:। સમજાવો.
2. પ્રધાનમલ્લનિર્ભરણન્યાય:। Explain.
3. ગૌડપાદાચાર્યનો પરિચય સંક્ષેપમાં આપો.
3. Briefly introduce Gaudapadacharya
4. ષટ્સંપત્તિના નામ આપી સમજાવો.
4. Give names and Explain of ષટ્સંપત્તિ: ।
5. લોકવતુ લીલા કૈવલ્યમ્ । સમજાવો.
5. Explain લોકવતુ લીલા કૈવલ્યમ્ ।
6. આત્માના લક્ષણો જણાવો.
6. Describe the characteristics of the soul.
7. ઐ કારની માત્રા સમજાવો.
7. Explain the ઐકાર માત્રા ।	
પ્ર. 2. (અ)	કોઈપણ બેનો સાનુવાદ વિવરણ કરો.	6
Q. 2. (a)	Write translation and interpretation of any Two of the following.	6
	1. પરિચ્છિન્ન ઇવાજ્ઞાનાત્ તન્નાશે સતિ કેવલ: ।
સ્વયં પ્રકાશતે હયાત્મા મેઘાપાર્યેઽશુમાનિવ ॥4॥
2. પંચપ્રાણમનોબુદ્ધિદશેન્દ્રિયસમન્વિતમ્ ।
અપંચીકૃતભૂતોત્થં સૂક્ષ્માદ્ગમ્ભોગસાધનમ્ ॥12॥
3. સદા સર્વગતોઽપ્યાત્મા ન સર્વન્નાવભાસતે ।
બુદ્ધાવેવાવભાસેત સ્વચ્છેષુ પ્રતિબિમ્બવત્ ॥16॥	

4. रज्जुसर्पवदात्मानं जीवं ज्ञात्वा भयं वहेत् ।
नाहं जीवः परात्मेति ज्ञातं चेन्निर्भयो भवेत् ॥26॥

(બ) કોઈપણ બે કારિકાઓ અનુવાદ કરી સ્પષ્ટ સમજાવો.

6

(b) Translate any two Karikas and explain them fully.

6

1. ન પરાંશ્ચૈવ ન સત્યં નાપિ ચાનૃતમ્ ।
પ્રાજ્ઞઃ કિંચ્ચન સંવેત્તિ તૂર્યં તત્સર્વદૃક્ સદા ॥1.12॥
2. વિકલ્પો વિનિવર્તત કલ્પિતો યદિ કેનચિત્ ।
ઉપદેશાદયં વાદો તે દ્વૈતં ન વિદ્યતે ॥1-18॥
3. આદાવન્તે ચ યન્નાસસ્તિ વર્તમાનેઽપિ તત્તથા ।
વતથૈઃ સદ્દશાઃ સન્તોઽવિતથા ઇવ લક્ષિતાઃ ॥2.6॥
4. ન નિરોઘો ન ચોત્પત્તિર્ન બદ્ધો ન ચ સાઘકઃ ।
ન મુમુક્ષુર્ન વૈ મુક્ત ઇત્યેષા પરમાર્થતા ॥2-32॥

(ક) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડમાંના વિચારો સાનુવાદ સ્પષ્ટ કરો.

8

(c) Explain the ideas in any Two of the following paragraphs with Translation.

8

1. એકેન મૃત્પિણ્ડેન પરમાર્થતો મૃદાત્મના વિજ્ઞાતેન સર્વ
મૃનમયંઘટશરાવોદજ્વનાદિકં મૃદાત્મકત્વાવિશેષાદ્વિતં ભવેત, યતો
વાચારમ્ભણં વિકારો નામધેયં-વાચૈવ કેવલમસ્તીત્યારમ્ભ્યતે-વિકારો ઘટઃ
શરાવ ઉદજ્વનં ચ - ઇતિ, ન તુ વસ્તુવૃત્તેન વિકારો નામકશ્ચિદસ્તિ,
નામધેયમાત્રં હયેતદનૃતં મૃત્તિકેત્યેવ સત્યમિતિ । એષ બ્રહ્મણો દૃષ્ટાન્ત આમ્નાતઃ ।
2. યથા ચ લોકે પૃથિવીત્વસામાન્યાન્વિતાનામપ્યશ્મનાં કેચિન્મહાર્હાઃ મણયો
વજ્રવૈદૂર્યાદયોઽન્યે મધ્યમવીર્યાઃ સૂર્યકાન્તાદયોઽન્યે પ્રહીણાઃ
શ્વવાયસપ્રક્ષેપનાર્હાઃ પાષાણા ઇત્યનેકવિધં વૈચિત્ર્યં દૃશ્યતે । યથા
ચૈકપૃથિવીવ્યપાશ્રયાણામપિ બીજાનાં બહુવિધં પત્રપુષ્પફલગન્ધરસાદિવૈચિત્ર્યં
ચન્દનકિંપાકચમ્પકાદિષૂપલક્ષ્યતે ॥
3. ન ચ વિશેષદર્શનમાત્રેણ વસ્ત્વન્યત્વં ભવતિ । ન હિ દેવદત્તઃ
સંકુચિતહસ્તપાદઃ પ્રસારિતહસ્તપાદશ્ચ વિશેષેણ દૃશ્યમાનોઽપિ વસ્ત્વન્યત્વં
ગચ્છતિ, સ એવેતિ પ્રત્યભિજ્ઞાનાત । તથા પ્રતિદિનનનેકસંસ્થાનાનામપિ
પિત્રાદીનાં ન વસ્ત્વન્યત્વં ભવતિ, મમ પિતા મમ ભ્રાતા મમ પુત્ર ઇતિ પ્રત્યભિજ્ઞાનાત ।

પ્ર. 3. શંકરાચાર્યાના અધ્યાસભાષ્યમ્ ને સવિસ્તર સમજાવો.

20

Q. 3. Explain the અધ્યાસભાષ્યમ્ of શંકરાચાર્યઃ ।

20

અથવા/ OR

પ્ર. 3. વિલક્ષણત્વાધિકરણ વિશે નોંધ લખો.

20

Q. 3. Write a detailed note on વિલક્ષણત્વાધિકરણમ્ ।

20

પ્ર. 4. આત્મબોધ પ્રકરણગ્રંથ વિશે સવિસ્તર માહિતી આપો.

20

Q. 4. Give detailed information about the chapter of આત્મબોધ.

20

અથવા/ OR

પ્ર. 4. આગમપ્રકરણમ્ । ને સવિસ્તર સમજાવો.

20

Q. 4. Explain આગમપ્રકરણમ્ । in detail.

20

પ્ર. 5. કોઈ પણ બે પર નોંધ લખો.
Q. 5. Write notes on any Two

20
20

1. અલાતશાન્તિ - પ્રકરણમ્ ।
 2. સાધનચતુષ્ટયમ્ ।
 3. આકાશઘટાકાશ ન્યાયઃ ।
 4. અજાતિવાદ ।
-